

INGEZONDEN.

GENEESHEER OF BALSEMER?

In het verslag der voordracht van DE LINT over „Oud-Egypte en de Geneeskunst” (bldz. 611) lezen wij omtrent „JOZEFS dienaren, de geneesheeren,” die het lijk van zijn vader moesten balsemen (*Genesis* L, 2), dat „het Hebreeuwsche woord, hier vertaald door geneesheer, slechts op deze plaats in den Bijbel voorkomt,” weshalve DE LINT een foutieve vertaling vermoedt, zoodat men „balsemer” voor „geneesheer” moet lezen.

Men heeft op dit punt DE LINT volkomen verkeerd ingelicht; het woord *ropé*, hier gebezigd, vindt men in de beteekenis van geneesheer ook in *Exod.* XV. 26, *Jerem.* VII. 22, *Job* XIII, 4, II *Kron.* XVI 12. Het is een heel gewoon woord, evenals andere woorden, van denzelfden stam afgeleid, met de beteekenis genezen, genezing, geneesmiddel.

Men zou kunnen aannemen, dat de balsemers óók geneesheer waren, en, hoe hoog hun rang ook moge zijn geweest, ten opzichte van den onderkoning toch „dienaren” mochten worden genoemd.

PREUSS (*Biblisch-Talmudische Medizin*) tracht de moeilijkheid aldus op te lossen: „Der Urtext hat die Bezeichnung *ropheim* offenbar nur gewählt, weil bei den Hebräern das einbalsamieren der Toten nicht geübt wurde und die Sprache daher einen eigenen prägnanten Ausdruck für den Balsamierer nicht besass.”

Daartegen valt op te merken, dat ter plaatse zelve het Hebreeuwsche woord *charót* voor balsemen wordt gebruikt, zoodat het woord *chóretim* voor balsemers ter beschikking zou hebben gestaan.

H. PINKHOF.

BLADVULLING.

Tijdens de cholera-epidemie van 1853 heeft de uitgever H. NYGH te Rotterdam gevraagd aan den grijzen volksdichter TOLLENS, om een albumversje te vervaardigen. In een kleine circulaire zegt hij: „Ik bied het U aan ten voordeele der arme cholera-lijders, of van de weduwen en weezen der slachtoffers dier ziekte. Dat schoone versje van TOLLENS zal in uw album geen slecht figuur maken, maar het herinnert U een goede daad en dat zegt meer! De prijs wordt aan de liefdadigheid overgelaten, voor anderen is die 25 cents. De opbrengst wordt gestort in handen der commissie voor cholera-lijders.”

Uitroep bij eene inzameling ten behoeve der cholera-lijders.

De kranke zucht en de arme schreit.
 De martling en 't gebrek vermeeren.
 Wij bidden in den naam des Heeren:
 Verhoort de stem der menschlijkheid!
 Helpt, geeft, wie helpen kan en geven!
 Geen oor gestopt! geen hart versteend!
 Al wat gij doet wordt aangeschreven.
 En wat gij geeft wordt God geleend.

Rijswijk, 23 September 1853.

TOLLENS.